

УДК 336.2

Якименко-Терещенко Н.В.,

д.е.н., професор

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

ПРОБЛЕМИ ВЕДЕННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Малий і середній бізнес потребує формування сприятливого підприємницького середовища.

Станом на 01.01.2018 в Харківській області здійснювали діяльність 1121 середніх підприємства (що на 2,3% більше рівня 2017 р.) та 21462 малих підприємства (що на 11,0 % більше рівня 2017 р.). За кількістю середніх підприємств Харківська область посідає

3 місце після м. Київ та Дніпропетровської області та 4 місце за кількістю малих підприємств після м. Київ, Дніпропетровської та Одеської областей. Станом на 01.01.2018 обсяг реалізованої продукції середніми підприємствами області становив 167220,0 млн. грн. (у порівнянні з попереднім роком показник збільшився на 11,9 %), що склало 51,6 % від загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) та обсяг реалізованої продукції малими підприємствами області становив 96990,3 млн. грн. (у порівнянні з попереднім роком показник збільшився на 20,7%), що склало 29,9% від загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг).

У регіоні успішно реалізуються заходи Програми сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області на 2016-2020 рр. в напрямках:

- розвиток інфраструктури підтримки підприємництва;
- інформаційно-маркетингова підтримка підприємств;
- упорядкування нормативно-правового забезпечення підприємницької діяльності та здійснення регуляторної політики;
- сприяння залученню міжнародної технічної допомоги у сферу підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва;
- профорієнтаційна підготовка та перепідготовка кадрів для сфери малого та середнього підприємництва;
- фінансово-кредитна, матеріально-технічна підтримка, ресурсне та інформаційне забезпечення;
- міжнародне, міжрегіональне та транскордонне співробітництво [1].

Однак слід відзначити, що не дивлячись на вагомі результати в діяльності органів державної влади в напрямках підтримки малого та середнього бізнесу, його представники стикаються з системними проблемами, що перешкоджають ефективному веденню малого і середнього бізнесу в області, серед яких: загальний стан економіки регіону; монополізація бізнесу, зокрема великого бізнесу, підприємства якого витісняють дрібний бізнес з ринку; відсутність достатнього стартового капіталу, власних фінансових ресурсів, сировини, матеріалів, приміщень і обладнання для відкриття бізнесу; недосконалість податкової системи; високий рівень корупції, нестабільність умов ведення бізнесу, бюрократія, рейдерство; нестача кваліфікованого персоналу, обмежені можливості для захисту від протиправних посягань; надмірна кількість дозволів, норм та ліцензій;

неефективні та корумповані перевірки; застарілі технічні стандарти; слабкий захист прав власності; низька забезпеченість інформаційно-комунікаційними технологіями.

Особливі уваги потребують питання вдосконалення оподаткування суб'єктів малого бізнесу з урахуванням національної специфіки та економічних реалій. Зміни податкового законодавства в Україні протягом останніх років супроводжувались тільки посиленням податкового тягаря на малий бізнес, зокрема через квазіфіскальні платежі, які необхідно сплачувати разом з єдиним податком (а це є додатковим навантаженням для бізнесу та зменшує і так обмежені фінансові ресурси). Податкова реформа в Україні має бути спрямована на удосконалення спрощеної системи оподаткування та унеможливлення зловживань, а не на її фактичну ліквідацію. Існуючі підходи до оподаткування малого підприємництва є нераціональними, та не виконують своєї головної мети – сприяння надходженню коштів до бюджету та розвитку (збільшенню кількості суб'єктів) підприємницької діяльності. Це стосується більшості (61%) діючих суб'єктів. Податкова політика щодо малого бізнесу повинна забезпечувати підтримку та стимулювання його розвитку шляхом реалізації релевантних механізмів оподаткування.

Література

1. Аналітична довідка щодо сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Харківській області за II квартал 2018 року. Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації. - Режим доступу: <https://kharkivoda.gov.ua>.